

มูลเหตุของการค้าประเวณี ในมุมมองเชิงอาชญาวิทยา

อ.วุฒิชัย เต็งพงศธร*

บทคัดย่อ

การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมทุกสังคม เราไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่าไม่มีสังคมใดในโลกนี้ที่ไม่มีการค้าประเวณี สิ่งที่น่าคิดและท้าทายการค้นหาคำตอบของนักสังคมวิทยาและนักอาชญาวิทยาทั่วโลกก็คือ เพราะเหตุใดการค้าประเวณีจึงเกิดขึ้นแล้วทำไมจึงมีคนกลุ่มหนึ่งเลือกที่จะประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตทั้ง ๆ ที่การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและสังคมไม่ยอมรับในทางอาชญาวิทยาได้มองถึงสาเหตุของการเลือกประกอบการค้าประเวณีของบุคคลไว้อยู่หลากหลายประการด้วยกัน ได้แก่ ความบกพร่องในด้านชีวภาพทางร่างกาย ระดับสติปัญญาที่ต่ำกว่าบุคคลอื่นในสังคม ความขัดแย้งทางจิต เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ ความไร้ระเบียบของสังคมและกระบวนการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมในสังคม

คำสำคัญ : มูลเหตุของการค้าประเวณี อาชญาวิทยา

บทนำ

ปัญหาการค้าประเวณีถือเป็นปัญหาที่สำคัญ ไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทยเท่านั้นแต่ยังเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศอื่น ๆ ทั่วทุกมุมโลก เราไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าไม่มีประเทศใดในโลกนี้ที่ไม่มีการค้าประเวณี สิ่งที่น่าคิดและท้าทายการค้นหาคำตอบของนักสังคมวิทยาและนักอาชญาวิทยาทั่วโลกก็คือ แม้ว่าอาชีพดังกล่าวจะเป็นอาชีพที่น่ารังเกียจ ผิดกฎหมาย แต่เพราะเหตุใดคนกลุ่มหนึ่งจึงเลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต

* อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คำถามดังกล่าวเป็นคำถามที่ยากที่จะหาคำตอบ ถ้าผู้เขียนไปถามนักเศรษฐศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ ก็คงจะตอบว่าอาจเป็นเพราะปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ทำให้คนนิยมเลือกที่จะประกอบ การค้าประเวณีแทน การประกอบอาชีพสุจริต ถ้าไปถามนักสังคมสงเคราะห์คำตอบที่ได้ก็น่าจะโทษไปที่ ความเสื่อมโทรมของ สังคมและระบบกลไกของสังคมที่ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายและฝ่าฝืนต่อหลักศีลธรรม ได้ดี ถ้าไปถามนักกฎหมาย นักกฎหมายก็คงจะตอบว่าเพราะกฎหมายบ้านเมือง ขาดประสิทธิภาพ ผู้บังคับ ใช้กฎหมายไม่เอาจริงเอาจึงในทางปฏิบัติ แต่ถ้าไปถามนักการศาสนา นักการศาสนา ก็คงจะตอบว่าก็เพราะ หลักศีลธรรมในสังคมเสื่อมโทรมส่งผลให้ความยับยั้งชั่งใจของคนในการกระทำแต่ ในสิ่งที่ดี สิ่งที่ต้อง มีอัตราที่ต่ำ ดังนั้น สาเหตุของการเลือกประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพอื่นที่สุจริตของ บุคคลจึงมีความเห็นที่หลากหลาย ต่างฝ่ายต่างมีเหตุผลและต่างมุมมองที่แตกต่างกันออกไป ไม่มีฝ่ายใด ผิดและฝ่ายใดถูกที่สุด

ในทางอาชญาวิทยาได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเลือกประกอบการค้าประเวณีของบุคคลไว้อยู่หลากหลายประการด้วยกัน

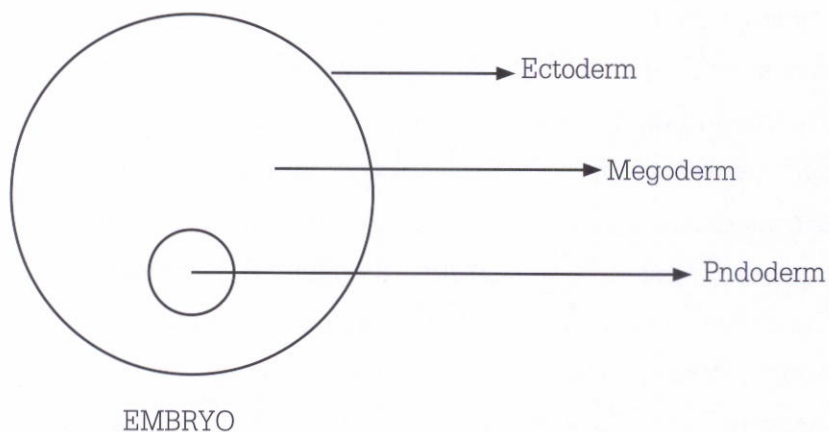
ประการแรกมองว่า บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพ สุจริตน่าจะมีมูลเหตุมาจากความบกพร่องในด้านชีวภาพทางร่างกาย (Physical Appearance : Defectiveness) แนวความคิดดังกล่าว เป็นแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยมและสำนัก อาชญาวิทยาแนวชีววิทยาซึ่งมองว่า การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณี แทนการประกอบอาชีพสุจริตน่าจะมีสาเหตุมาจากทางด้านสรีระร่างกายที่แตกต่างจากผู้อื่น ในอดีตนั้น มนุษย์มีความเชื่อว่า อวัยวะต่าง ๆ เกิดขึ้นมาในรูปร่างเพื่อความเหมาะสมกับหน้าที่อวัยวะต่าง ๆ ใน ร่างกายของมนุษย์จะเป็นตัวกำหนดบทบาทต่าง ๆ ของร่างกายและบุคลิกภาพที่บุคคลนั้นแสดงออกมา ดังนั้นการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพที่สุจริต น่าจะเป็นผลมาจากอวัยวะภายในร่างกายที่ผลักดันออกมา ภายใต้แนวคิดของสำนักแนวคิดดังกล่าวนี้ ผู้ประกอบการค้าประเวณีจึงมีสรีระทางร่างกายที่แตกต่างจากบุคคลอื่นและแสดงให้เห็นได้ชัดเป็น เอกลักษณะเฉพาะตัว เช่น มีน้ำหนักตัวมากกว่าปกติ ช่วงแขนสั้น มือยาว ข้อเท้าเล็ก น่องใหญ่ กะโหลก ศีรษะวัดโดยรอบแล้วเส้นผ่าศูนย์กลางจะเล็กและสั้นผิดปกติ กระดูกแก้มเป็นสันนูน คางใหญ่ เส้นผมดำ และดกกว่าหญิงธรรมดา ลูกตามีสีดำจัด เหล่านี้เป็นต้น (บุญส่ง เผ่าทรง. ๒๕๐๓ : ๒๒)

Cesare Lombroso (๑๘๓๕-๑๙๐๙) นักชีววิทยาได้พยายามศึกษาวิวัฒนาการต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยพยายามศึกษาจากสรีระของสัตว์ จากการศึกษา Lombroso มีความเชื่อว่าตัวมนุษย์มีวิวัฒนาการมา จากพวกลิงซึ่งมีลักษณะความเป็นสัตว์อยู่สูง โดยสรีระของแต่ละบุคคลจะเป็นตัวแปรในการกำหนดว่า บุคคลนั้นจะมีพฤติกรรมอย่างไร (พรชัย ชันดีและคณะ. ๒๕๔๓ : ๓๓-๓๕) ดังนั้นการที่บุคคลใดบุคคล

หนึ่งเลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพที่สุจริตน่าจะเป็นผลมาจากสรีระทางร่างกายที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไปอันจะส่งผลให้มีพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างจากบุคคลปกติ แนวความคิดของ Lombroso มีผู้นำไปศึกษาและอธิบายเพิ่มเป็นจำนวนมาก Charles Goring ได้ขยายความแนวความคิดของ Lombroso ว่านอกจากผู้ที่ค้าประเวณีจะมีสรีระที่เป็นตัวแปรในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์แต่ละคนแล้ว Goring ยังมีความเชื่ออีกว่า ลักษณะดังกล่าวสามารถทดทวงทางพันธุกรรมได้อีกด้วย (Vold, Bernard, and Snipes. ๒๐๐๒ : ๓๕)

William Sheldon เจ้าของแนวความคิดลักษณะที่บ่งบอกถึงตัวบุคคล (Body type theory) ได้อธิบายว่า ในร่างกายของมนุษย์นั้นจะมีตัวที่กำหนดลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลขึ้นมาซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ มนุษย์จะได้รับมาตั้งแต่กำเนิดและอาจส่งผลให้บุคคลหนึ่งแตกต่างไปจากบุคคลอีกบุคคลหนึ่ง Sheldon เรียกระบบนี้ว่าระบบการถ่ายทอดทางพันธุกรรมซึ่งอธิบายว่า ในระบบพันธุกรรมของมนุษย์แต่ละคนนั้นจะถูกกำหนดโดยสิ่งที่เรียกว่า Embryo ในแต่ละ Embryo นั้นจะประกอบไปด้วยส่วนประกอบทั้งสิ้น ๓ ส่วน ส่วนชั้นนอกสุดเรียกว่า Ectoderm ส่วนชั้นกลางเรียกว่า Megoderm และส่วนชั้นในสุดเรียกว่า Pndoderm (วิไลวรรณ ศรีสงคราม และคณะ. ๒๕๔๙ : ๒๘) ตามรูปตัวอย่างที่ ๑

รูปตัวอย่างที่ ๑

Sheldon เชื่อว่าตัว Ectoderm ซึ่งอยู่ชั้นนอกสุดจะเป็นส่วนที่คอยควบคุมระบบประสาทของมนุษย์ คนที่มีระบบชั้นนี้ดีจะจัดเป็นกลุ่มบุคคลที่ไวต่อระบบสัมผัสเป็นพิเศษ ส่วนควบคุมชั้นกลางที่เรียกว่า Megoderm เป็นส่วนที่ทำหน้าที่คอยควบคุมระบบกล้ามเนื้อของแต่ละมนุษย์ บุคคลใดที่มีระบบในส่วนนี้ดีจะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีระบบกล้ามเนื้อที่แข็งแรง ส่วนชั้นสุดท้ายชั้นในสุด Pndoderm ชั้นนี้จะคอยควบคุมระบบการทำงานของอวัยวะภายใน เช่น ตับ ไต ไข่ พุง ฯลฯ บุคคลใดมีระบบในส่วนนี้ดี การทำงานภายในอวัยวะจะแข็งแรง ตามแนวความคิดของ Sheldon นั้นเป็นแนวความคิดที่สนับสนุน

Lombroso ที่ว่าผู้ที่เลือกประกอบการค้าประเวณีจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างกับบุคคลอื่นที่ไม่ได้เลือกประกอบอาชีพการค้าประเวณีซึ่งถูกกำหนดโดยระบบทางพันธุกรรม เช่น ผู้ที่เลือกประกอบการค้าประเวณีจะมีรูปร่าง กล้ามเนื้อและสรีระ ที่ถูกกำหนดมาให้แตกต่างจากผู้อื่นหรือมีระบบประสาทความสามารถในการรับรู้เรื่องราวทางเพศที่มากกว่าและแตกต่างจากผู้อื่นทั่วไป

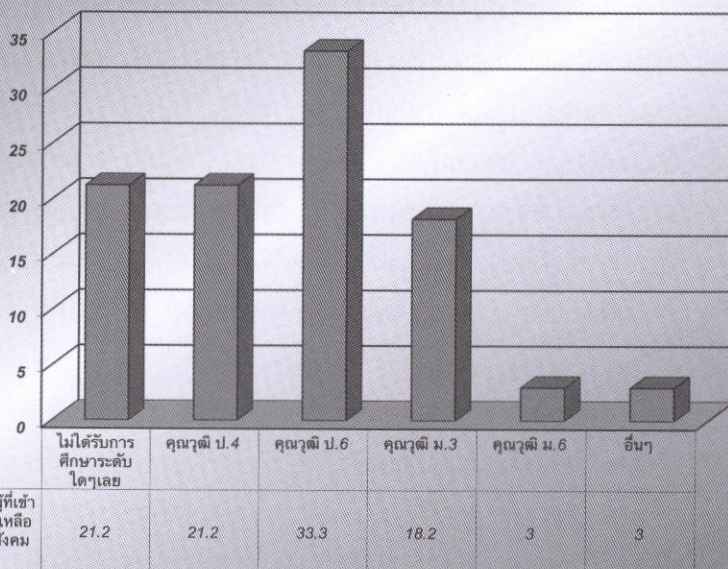
อาจารย์ไชยเจริญ สันติศิริ เห็นสอดคล้องกับ Cesare Lombroso และ William Sheldon โดยกล่าวว่า ผู้ที่เลือกประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพที่สุจริตนั้นอาจเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความผิดปกติทางด้านฮอร์โมน (Hormones Defectiveness) กล่าวคือ ผู้ที่เลือกประกอบการค้าประเวณีนั้นจะมีฮอร์โมนที่ผิดปกติต่างจากคนทั่วไป โดยปกติแล้วร่างกายของมนุษย์จะประกอบไปด้วยต่อม ๒ ชนิดในการควบคุมสิ่งต่าง ๆ ในร่างกาย ต่อมนิดแรกเรียกว่าต่อมมีท่อ ต่อมนิดที่สองเรียกว่าต่อมไร้ท่อ โดยต่อมมีท่อจะทำหน้าที่ระบายน้ำเลี้ยงไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ต่อมเหงื่อบริเวณผิวหนัง ต่อมน้ำตา ส่วนต่อมไร้ท่อจะไม่มีทางระบายน้ำเลี้ยงออกจากร่างกาย ต่อมไร้ท่อเหล่านี้ได้แก่ ต่อมไทรอยด์ (thyroid) ต่อมไทมัส (thymus) ต่อมอดรีนาล (adrenal) ต่อมพาราไทรอยด์ (parathyroid) ต่อมพิทูอิทารี (pituitary) ต่อมไพเนียล (pineal) และต่อมอินเตอร์สติเชียลแกนด์ (interstitial gland) โดยปกติแล้วต่อมเหล่านี้จะทำงานกันเป็นวงกลม แต่ถ้าหากว่าต่อมเหล่านี้ทำงานผิดปกติขึ้นมา ก็อาจส่งผลต่อสภาวะทางร่างกายให้บุคคลเหล่านั้นมีความต้องการทางเพศมากผิดปกติ เช่นมีความตื่นตัวทางเพศที่เร็วกว่ากำหนด มีความปรารถนาในทางกามารมณ์อย่างรุนแรง (ไชยเจริญ สันติศิริ, ๒๕๔๙ : ๒๑-๖๐ อ้างถึงใน บุญส่ง เผ่าทรง, ๒๕๐๓ : ๒๐)

แต่แนวคิดดังกล่าวมีหลายฝ่ายที่ออกมาโต้แย้งว่าอาจไม่เป็นจริงเสมอไป เนื่องจากมีผู้ที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตจำนวนมากที่มีสรีระ ผิวสรีระถึงขนาดร่างกายที่แตกต่างกันไม่มีความแน่นอนตายตัว ข้อโต้แย้งอีกประการหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ การค้าประเวณีไม่ได้เป็นแนวทางการตอบสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการทางเพศสูง เนื่องจากการตอบสนองความต้องการทางเพศของมนุษย์มักจะตอบสนองกับบุคคลที่ตนพึงพอใจเท่านั้น ซึ่งต่างจากการค้าประเวณี อีกประการหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ มีบุคคลจำนวนมากที่มีความต้องการทางเพศสูงอันเกิดจากความผิดปกติของร่างกาย แต่ก็แสวงหาทางออกด้วยวิธีอื่นที่ไม่ได้ใช้วิธีการค้าประเวณี

ประการที่สองมองว่า บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตน่าจะมีมูลเหตุมาจากระดับสติปัญญาที่ต่ำกว่าบุคคลอื่นในสังคม แนวคิดดังกล่าวเกิดขึ้นจากการสังเกตพฤติกรรมและประวัติต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต พบว่า กลุ่มบุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตตามแนวทางการดังกล่าว มักจะเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำเสียส่วนใหญ่ซึ่ง

สอดคล้องกับรายงานวิจัยของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษาและกระบวนการยุติธรรม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ได้ทำการสำรวจระดับการศึกษาของเหยื่อผู้ที่เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองมนุษย์ชาวไทยที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน/องค์กรในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในพื้นที่จังหวัด ๔ ภูมิภาค ในด้านของการคุ้มครองดูแลช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในระยะยาว ได้แก่ สถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี สถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านศรีสุราษฎร์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สถานแรกรับและคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านสองแคว จังหวัดพิษณุโลกและสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๐ จากการสำรวจพบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีนั้นส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่ต่ำโดยกลุ่มตัวอย่างชาวไทย ส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๓.๓ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.๖) รองลงมาร้อยละ ๒๑.๒ ไม่ได้เรียนหนังสือ และจบการศึกษาระดับประถมตอนต้น (ป.๔) และเพียงร้อยละ ๓.๐ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖) และอื่น ๆ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษาและกระบวนการยุติธรรม. ๒๕๕๐ : ๖๑) ตามที่ปรากฏในรูป ตัวอย่างที่ ๒

รูปตัวอย่างที่ 2 แสดงระดับการศึกษาของเหยื่อผู้ที่เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองมนุษย์ชาวไทยที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน/องค์กรในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในพื้นที่จังหวัด 4 ภูมิภาค

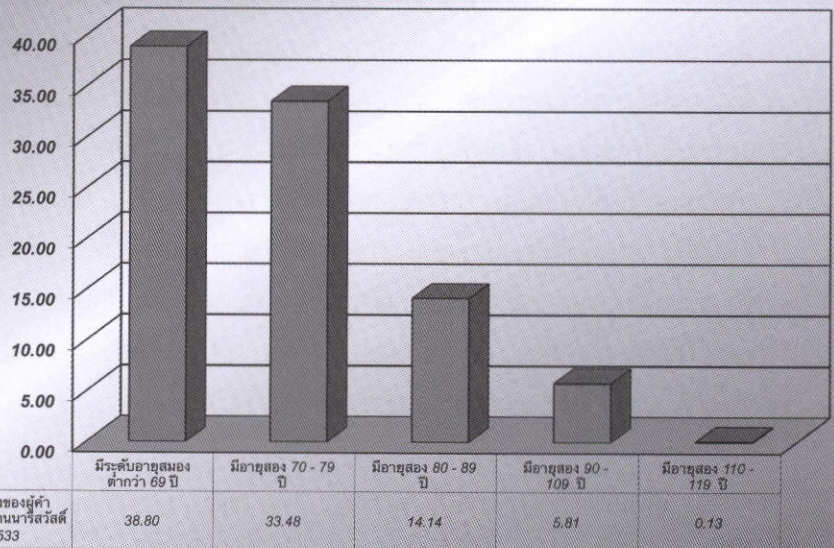

รูปตัวอย่างที่ 2 แสดงระดับการศึกษาของเหยื่อผู้ที่เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองมนุษย์ชาวไทยที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน/องค์กรในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในพื้นที่จังหวัด 4 ภูมิภาค

ดังนั้นตามข้อสันนิษฐานของแนวทางนี้จึงมองว่า ยิ่งบุคคลมีระดับการศึกษาที่สูงมากขึ้นเท่าใด โอกาสในการเลือกแนวทางการประกอบการค้าประเพณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตก็จะมีอัตราที่ลดต่ำลงมากขึ้นเท่านั้น แต่แนวทางดังกล่าวก็มีนักวิชาการหลายฝ่ายไม่เห็นด้วย โดยมองว่าการที่บุคคลได้เลือกที่จะประกอบหรือไม่ประกอบอาชีพค้าประเพณีแทนอาชีพสุจริตไม่ได้เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาที่สูงหรือต่ำ เพียงแต่ว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงย่อมมีโอกาสในทางสังคมมากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาต่ำ ดังนั้น ปัจจัยที่บ่งชี้ว่าบุคคลใดจะเลือกที่จะประกอบหรือไม่ประกอบอาชีพค้าประเพณีหรือไม่จึงไม่น่าจะอยู่ที่ระดับการศึกษาแต่อยู่ที่โอกาสในทางสังคมมากกว่า เมื่อคนมีระดับการศึกษาที่สูงโอกาสในการประกอบอาชีพที่ดีย่อมมีมากกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำ เมื่อบุคคลดังกล่าวได้รับการศึกษาที่ดี มีหน้าที่การงานที่ดีก็ย่อมมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี เมื่อมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีโอกาสในการประกอบอาชีพค้าประเพณีก็มีในอัตราที่น้อย แต่ถ้าเมื่อใดก็ตามที่บุคคลมีการศึกษาที่ต่ำโอกาสในการประกอบอาชีพที่ดีย่อมมีในอัตราที่ต่ำส่งผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจแย่ตามไปด้วย เมื่อรายได้ไม่พอกับรายจ่าย สุดท้ายก็หันไปค้าประเพณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตเพื่อยังชีพ

ข้อโต้แย้งอีกประการหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ ระดับทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการวัดว่าบุคคลใดมีสติปัญญาที่ต่ำกว่าบุคคลอื่นในสังคมหรือไม่ มีบุคคลมากมายในสังคมที่มีระดับสติปัญญาที่สูงทั้ง ๆ ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาในระดับใด ๆ เลยหรือสำเร็จการศึกษาเพียงแค่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น ในอดีตเครื่องมือในการวัดระดับสติปัญญาของมนุษย์ใช้การทดสอบความจำเป็นเครื่องมือหลักในการวัด ผู้ใดจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่นก็ยกย่องว่าบุคคลนั้นเป็นปราชญ์ เป็นผู้มั่งมีสติปัญญาดีเลิศในสังคม ดังจะเห็นได้จากการสอบเข้ารับราชการเพื่อเป็นเจ้าคน นายคน ของประเทศจีนในสมัยโบราณที่เรียกกันว่าการสอบ “จอหงวน” ก็ใช้วิธีการทดสอบความจำและการแต่งโคลงกลอนเป็นหลัก แต่ต่อมาเกิดแนวความคิดใหม่ในสังคมว่า การทดสอบความจำแต่เพียงอย่างเดียวไม่ใช่เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดระดับสติปัญญาของคนเสมอไป บุคคลที่เป็นผู้มั่งมีสติปัญญาดีต้องรู้จักวิเคราะห์เป็นด้วย จนในที่สุดสังคมก็ได้พัฒนา รูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวัดระดับสติปัญญาของคน ด้วยวิธีการใช้ IQ-test (Intelligence Quotient) จากการทดสอบระดับปัญญาของหญิงที่เข้ารับบริการในสถานสงเคราะห์บ้านปากเกร็ดตระการ และบ้านนริสสวัสดิ์ของกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งเป็นสถานสงเคราะห์หญิงเพื่อให้การรักษาอบรมหรือฝึกอาชีพแก่หญิงผู้พ้นโทษจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเพณีในระหว่างปี ๒๕๒๐-๒๕๓๓ พบว่า หญิงที่เข้ารับบริการมีอายุสมองต่ำกว่า ๖๕ ปี ร้อยละ ๓๘.๘๐ มีอายุสมอง ๗๐-๗๔ ปี ร้อยละ ๓๓.๔๘ มีอายุสมอง ๘๐-๘๔ ปี ร้อยละ ๑๔.๑๔ มีอายุสมองระหว่าง ๘๐-๑๐๔ ปี ร้อยละ ๕.๘๑ และมีอายุสมอง ๑๑๐-๑๑๔ ปี ร้อยละ ๐.๑๓ (สมพร พรหมพิตร และคณะ. ๒๕๕๑: ๑๒) ตามที่ปรากฏใน รูปตัวอย่างที่ ๓

รูปตัวอย่างที่ 3 แสดงระดับการทดสอบทางอายุสมองของผู้ค้าประเวณีในสถานสงเคราะห์บ้านปากเกร็ดตระการและบ้านนารีสวัสดิ์ของกรมประชาสงเคราะห์ในระหว่างปี 2520-2533

■ รูปตัวอย่างที่ 3 แสดงระดับการทดสอบทางอายุสมองของผู้ค้าประเวณีในสถานสงเคราะห์บ้านปากเกร็ดตระการและบ้านนารีสวัสดิ์ของกรมประชาสงเคราะห์ในระหว่างปี 2520-2533

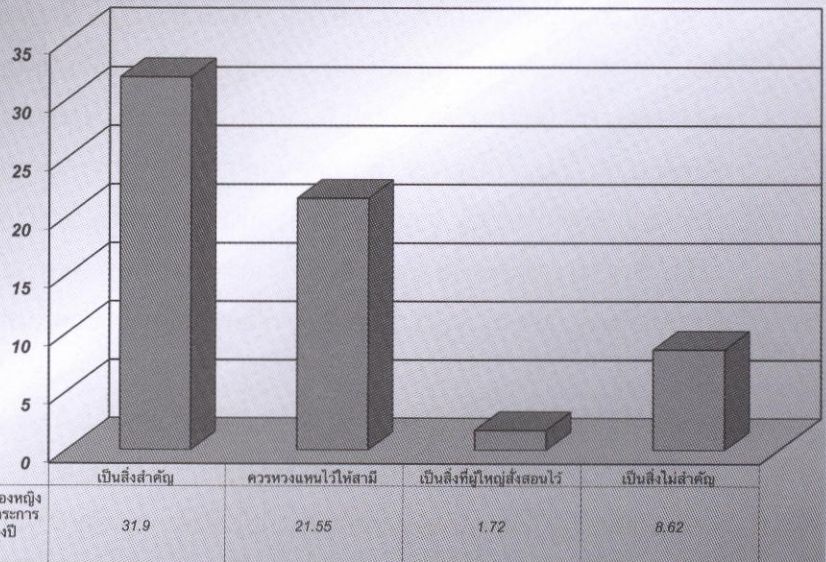
ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าหญิงที่ถูกจับกุมในข้อหาค้าประเวณีที่เข้ารับบริการในสถานสงเคราะห์บ้านปากเกร็ดตระการและบ้านนารีสวัสดิ์ส่วนใหญ่มีผลการทดสอบอายุสมองในอัตราที่ต่ำ และเมื่อผลการทดสอบอายุสมองมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นก็พบผู้ถูกจับกุมได้น้อยลง แต่อย่างไรก็ตามแนวทางดังกล่าวก็ไม่ได้เป็นข้อสรุปว่าบุคคลที่มีผลการทดสอบอายุทางสมองที่ต่ำจะต้องเลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตเสมอไป เนื่องจากในสังคมมีบุคคลที่มีผลการทดสอบอายุทางสมองที่ต่ำจำนวนมากที่ไม่ได้เลือก แนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต

ประการที่สามมองว่า บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต น่าจะมีมูลเหตุมาจากความขัดแย้งทางจิต (Mental Conflict) แนวคิดดังกล่าวเกิดจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามแนวทางของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) นักคิด นักจิตวิทยา ผู้มีชื่อเสียงซึ่งได้อธิบายไว้ว่าความสัมพันธ์ทางจิตของมนุษย์ถูกกำหนดไว้ด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบด้วยกันซึ่งได้แก่ Ego Super Ego และ It องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ ล้วนมีอิทธิพลหรือมีผลกระทบต่อนพฤติกรรมของมนุษย์ส่งผลให้มนุษย์กระทำการหรือไม่กระทำการแม้ว่าการกระทำนั้นจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา. ๒๕๒๖: ๑๒-๑๔) รวมถึงมีอิทธิพลให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตด้วย

ฟรอยด์ อธิบายว่ามนุษย์ทุกคนมีสัญชาตญาณดิบในทางเพศอยู่ในตัวเองซึ่งเป็นสัญชาตญาณพิเศษที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเพื่อให้มนุษย์สามารถดำรงเผ่าพันธุ์ความเป็นมนุษย์อยู่ได้บนโลก สัญชาตญาณดังกล่าวเรียกว่า It แต่มนุษย์ไม่สามารถจะขยายเผ่าพันธุ์กับสัตว์ทุกตัวบนโลกได้เนื่องจากมนุษย์มีสำนึกในกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมที่กำหนดว่าสิ่งใดควรทำหรือสิ่งใดไม่ควรทำซึ่งรวมถึงจริยธรรมในทางเพศด้วย สำนึกในทางจริยธรรมดังกล่าวเรียกว่า Super Ego ด้วยพลังของ Super Ego จะทำหน้าที่หลักในการกดทับสัญชาตญาณดิบ (It) ของมนุษย์ไว้ ส่งผลให้มนุษย์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในทางเพศของสังคม เช่น เห็นว่าการค้าประเวณีเป็น สิ่งที่ไม่ควรทำ เป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ บุคคลที่มีพลังของ Super Ego ในระดับที่สูงจะส่งผลให้บุคคลนั้นเลือกแนวทางการประกอบอาชีพสุจริตและไม่เมีทางที่จะไปประกอบอาชีพค้าประเวณี ส่วนบุคคลที่เลือกประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพที่สุจริตน่าจะมีอิทธิพลมาจากพลังของ Super Ego ที่ต่ำกว่าระดับของบุคคลทั่วไปในสังคมนั้นเอง ส่งผลให้บุคคลดังกล่าวนั้นเลือกแนวทางการประกอบอาชีพที่ขัดต่อหลักจริยธรรมในทางเพศของมนุษย์

นอกจากแนวคิดในเรื่อง It กับ Super Ego แล้ว แนวคิดของ ฟรอยด์ ยังได้อธิบายต่อไปอีกว่า ผู้ที่เลือกประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตอาจจะเกิดจากผลของความขัดแย้งในทางจิต (Mental Conflict) ของมนุษย์ กล่าวคือในสังคมมนุษย์ทุกสังคมจะมีกฎและกติกาที่เป็นจริยธรรมในทางเพศ (Super Ego) ของบุคคลอยู่ในทุกสังคม บางสังคมอาจมีจริยธรรมในทางเพศแบบเคร่งครัด บางสังคม ไม่เคร่งครัด เช่น ในสังคมเอเชียบางสังคมที่มีจริยธรรมทางเพศแบบเคร่งครัดมักจะถือในหลักเรื่องพรหมจรรย์หรือการชิงสุกก่อนห่ามของคนในสังคมเป็นเรื่องคอขาดบาดตาย ดังนั้น ในบางสังคมที่คนในสังคมถูกกดทับด้วยพลังแห่งจริยธรรมในทางเพศ (Super Ego) ที่สูงแล้วเกิดพลาดพลั้งไปกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ฝ่าฝืนต่อหลักในทางจริยธรรมในทางเพศอย่างรุนแรงขึ้นมา คนในสังคมก็จะหาทางออกด้วยการแสดงพฤติกรรมบางสิ่งบางอย่าง พฤติกรรมดังกล่าวนี้เรียกว่าพฤติกรรมชดเชย (Compensation) (สุริย์ กาญจนวงศ์, ๒๕๔๕ : ๙๑) เช่นในกรณีของหญิงที่เสียพรหมจรรย์ก่อนแต่งงานไม่ว่าจะเกิดจากความรักหรือการถูกหลอกลวงในทางเพศ มักจะเกิดทัศนคติต่อสิ่งที่ตนเองทำไปในแง่ลบเนื่องจากถูกกดทับจากจริยธรรมในทางเพศที่สังคมตั้งไว้ให้ สุดท้ายความรู้สึกผิดกับสิ่งที่ตนเองทำไปทำให้เกิดพฤติกรรมการประชดชีวิตในทำนองที่ว่า “ไหนๆ ก็เสียไปแล้ว ครั้งต่อไปก็เสียแบบได้เงินมันเสียเลย” ซึ่งเป็นวงจรเริ่มแรกของการผันตัวไปสู่การเป็นผู้ค้าประเวณี จากรายงานการวิจัยบางฉบับในการทดสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องพรหมจรรย์ของหญิงที่ค้าประเวณีที่ค้าประเวณีโดยสมัครใจในพื้นที่เขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๕ ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่มีอัตราการค้าประเวณีสูงที่สุดในภาคใต้ พบว่าหญิงที่ค้าประเวณีร้อยละ ๓๑.๙๐ เห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญ ร้อยละ ๒๑.๕๕ เห็นว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนหวนหาไว้ให้กับสามี ร้อยละ ๑.๗๒ เห็นว่าเป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่สั่งสอนไว้และมีเพียงร้อยละ ๘.๖๒ เห็นว่าไม่สำคัญเป็นของธรรมดา ตามที่ปรากฏในรูปตัวอย่างที่ ๔ (สุริย์ มัลลิกะมาส และคณะ, ๒๕๒๕ : ๔๙)

รูปตัวอย่างที่ 4 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องพรหมจรรย์ของผู้ถูกจับฐานค้าประเวณีในสถานสงเคราะห์บ้านปากเกร็ดและการและบ้านนารีสวัสดิ์ของกรมประชาสงเคราะห์ในช่วงปี 2520-2533

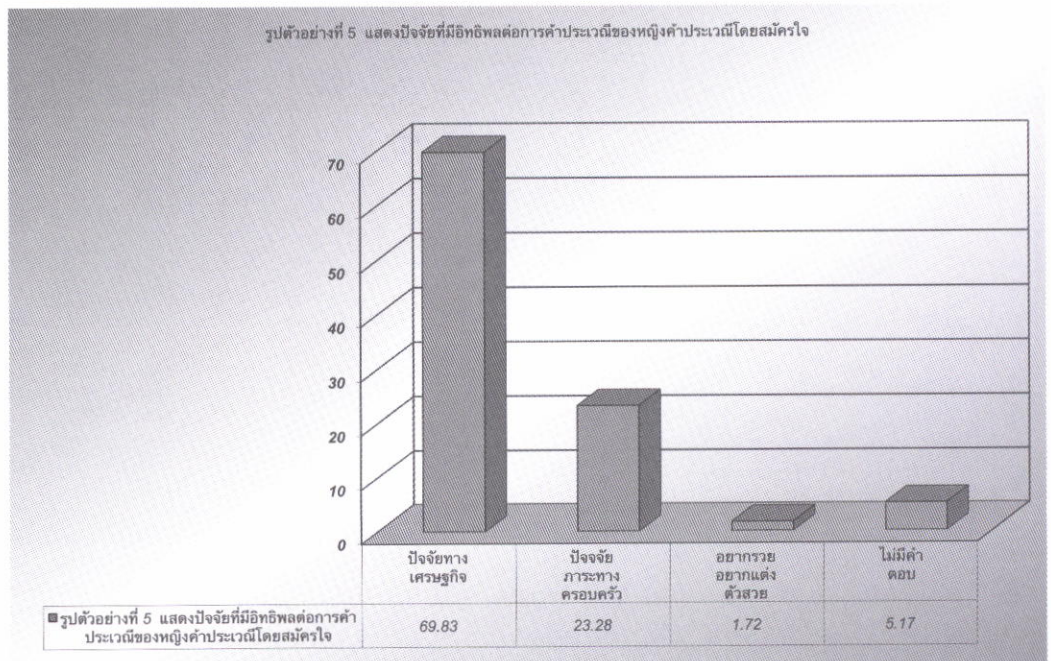

■ รูปตัวอย่างที่ 4 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องพรหมจรรย์ของผู้ถูกจับฐานค้าประเวณีในสถานสงเคราะห์บ้านปากเกร็ดและการและบ้านนารีสวัสดิ์ของกรมประชาสงเคราะห์ในช่วงปี 2520-2533

จากรายงานวิจัยจะเห็นได้ว่า หญิงผู้ค้าประเวณีที่ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๔๐ เห็นว่า เรื่องพรหมจรรย์เป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น จึงอาจเป็นไปได้ว่าจริยธรรมในทางเพศอย่างเคร่งครัดในบางสังคมอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้หญิงนั้นเลือกจะประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต ดังนั้น สิ่งสำคัญก็คือบทบาทหน้าที่ของครอบครัวและสังคมรอบข้างจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลในระดับแรกไม่ใช่มุ่งซ้ำเติมจากความพลาดพลั้งดังที่ปรากฏขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นกระบวนการสร้างตราใบ (labeling) และเป็นจุดเริ่มแรกอันจะนำไปสู่กระบวนการค้าประเวณี

แต่อย่างไรก็ตามก็มีผู้โต้แย้งว่าไม่ใช่หญิงที่ฝ่าฝืนต่อจริยธรรมในทางเพศทุกคนจะต้องผันตัวไปเป็นผู้ค้าประเวณีเสมอไป มีหญิงที่ฝ่าฝืนต่อจริยธรรมในทางเพศของสังคมจำนวนมากที่ไม่ได้ผันตัวไปเป็นผู้ค้าประเวณี ข้อโต้แย้งอีกประการหนึ่งก็คือรูปแบบของพฤติกรรมทดแทน (Symbolic behaviour) ที่แสดงออกในลักษณะของการฝ่าฝืนจริยธรรมในทางเพศของสังคมไม่ได้เป็นรูปแบบของการแสดงออกในรูปของการเป็นผู้ค้าประเวณีอย่างเดียว บุคคลอาจแสดงพฤติกรรมทดแทนในรูปแบบอื่น ๆ ก็ได้ เช่น การประชดชีวิตด้วยการทำตัวเสเพล ติดสุรายาเมาหรือกลายเป็นคนหวาดระแวงเพศตรงข้ามอย่างรุนแรงจนบางรายที่ได้รับผลกระทบหนัก ๆ อาจเปลี่ยนไปชอบเพศเดียวกันก็มี

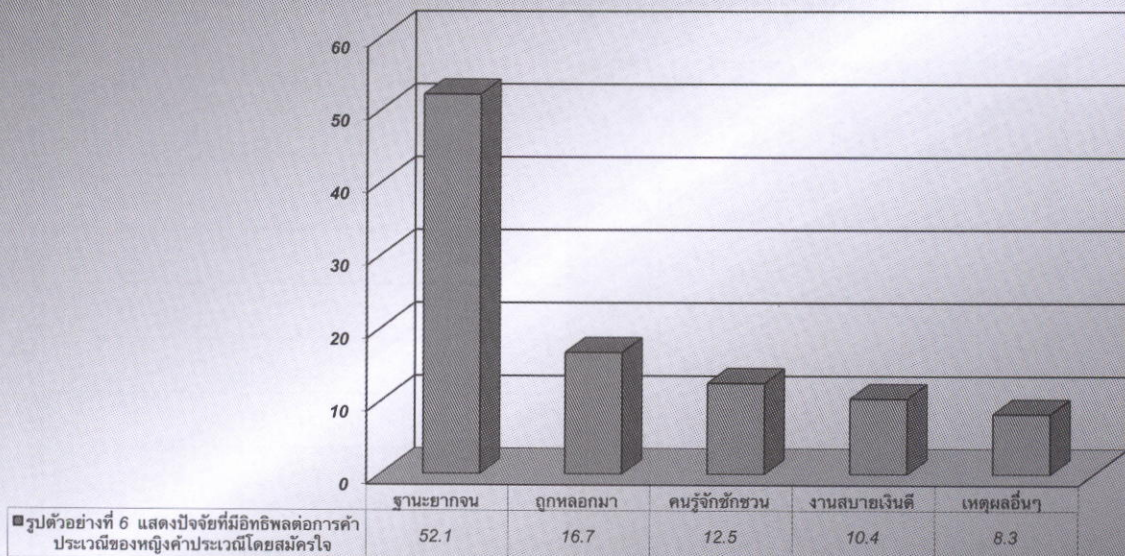
ประการที่สี่มองว่า บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเพณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต น่าจะมีมูลเหตุมาจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ (Economic condition) ในระยะแรกแนวความคิดดังกล่าวนี้ มาจากฐานความเชื่อที่ว่า ถ้าระบบเศรษฐกิจในสังคมดี คนมีอันจะกิน ปัญหาการค้าประเพณีก็จะมีในอัตราที่น้อย แต่ถ้าเมื่อใดก็ตามภาวะทางเศรษฐกิจของบ้านเมืองไม่ดี คนไม่มีอันจะกิน ไม่มีการจ้างงาน หรือมีการจ้างงานในอัตราค่าแรงที่ต่ำกว่าความสามารถในการดำรงชีพอยู่ในสังคม ปัญหาการค้าประเพณี ก็จะมีอัตราที่สูงขึ้นนั้นก็หมายความว่า ภาวะทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดอัตราการการค้าประเพณีในสังคม เนื่องจากผู้ที่ทำการค้าประเพณีส่วนใหญ่ทำมาหากินอย่างอื่นไม่ได้จากภาวะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดี เมื่อภาวะทางเศรษฐกิจไม่ดี คนไม่มีงานทำหรือมีงานทำแต่ได้ค่าแรงในอัตราที่ต่ำจึงต้องผันตัวมาเป็นผู้ค้าประเพณี สอดคล้องกับผลการสำรวจหญิงผู้ค้าประเพณีโดยสมัครใจในพื้นที่เขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ พบว่า ร้อยละ ๖๙.๘๓ มาค้าประเพณีเพราะปัญหาเศรษฐกิจ ร้อยละ ๒๓.๒๘ มาค้าประเพณีเพราะมีภาระทางครอบครัว ร้อยละ ๑.๗๒ นั้นบอกว่า อยากรวย อยากแต่งตัวสวย และ ร้อยละ ๕.๑๗ นั้นไม่มีคำตอบ ตามที่ปรากฏใน รูปตัวอย่างที่ ๕ (สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ. ๒๕๒๕ : ๔๒)

และในรายงานวิจัยของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษาและกระบวนการยุติธรรม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ได้ทำการสำรวจระดับการศึกษาของเหยื่อผู้ที่เข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ชาวไทยที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน/องค์กรในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในพื้นที่จังหวัด ๔ ภูมิภาค ในด้านการคุ้มครองดูแล ช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในระยะยาว ได้แก่ สถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านกัณฑ์ตระการ จังหวัดนนทบุรี สถาน

แรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านศรีสุราษฎร์ จังหวัดสุราษฎร์ สถานแรกรับและคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านสองแคว จังหวัดพิษณุโลกและสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๐ โดยให้ผู้ค้าประเวณีเลือกเหตุผลในการตัดสินใจเลือกการประกอบอาชีพค้าประเวณี จากผลสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวไทยส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๒.๐๘ ให้เหตุผลว่าฐานะยากจน ร้อยละ ๑๖.๗ ให้เหตุผลว่าถูกบังคับหรือถูกหลอกมา ร้อยละ ๑๒.๕ ให้เหตุผลว่าคนรู้จักชักชวน ร้อยละ ๑๐.๔ ให้เหตุผลว่าเป็นงานสบาย รายได้ดีและร้อยละ ๘.๓ มีเหตุผลอื่น ๆ เช่น ขาดที่พักพิง ครอบครัวมีปัญหา เช่น พ่อแม่แยกทาง ตามที่ปรากฏในรูปตัวอย่างที่ ๖ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม. ๒๕๕๐ : ๖๔)

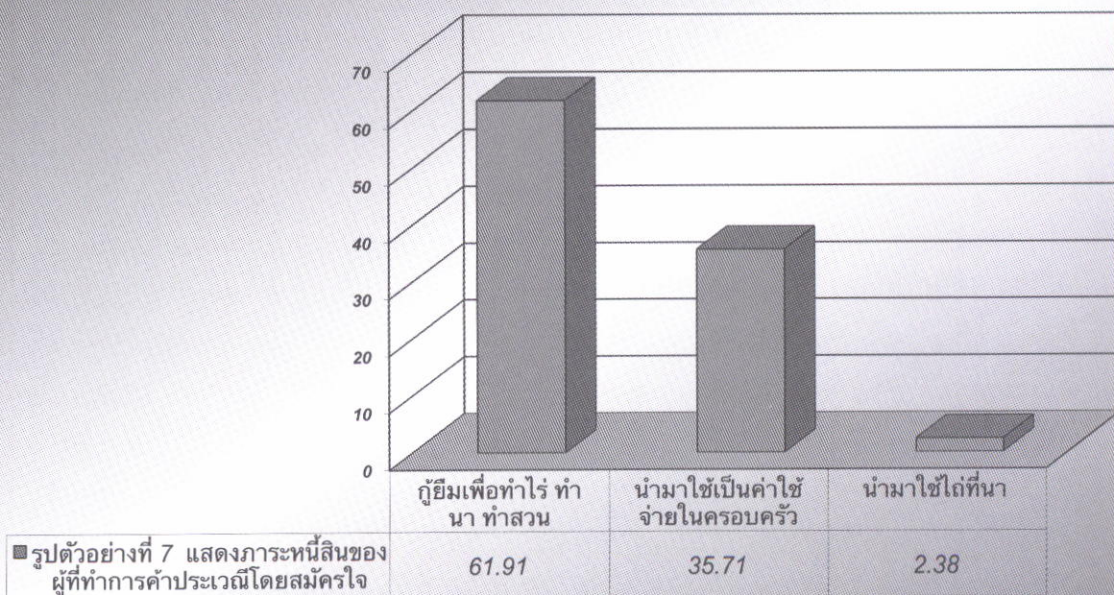
รูปตัวอย่างที่ 6 แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการค้าประเวณีของหญิงค้าประเวณีโดยสมัครใจ

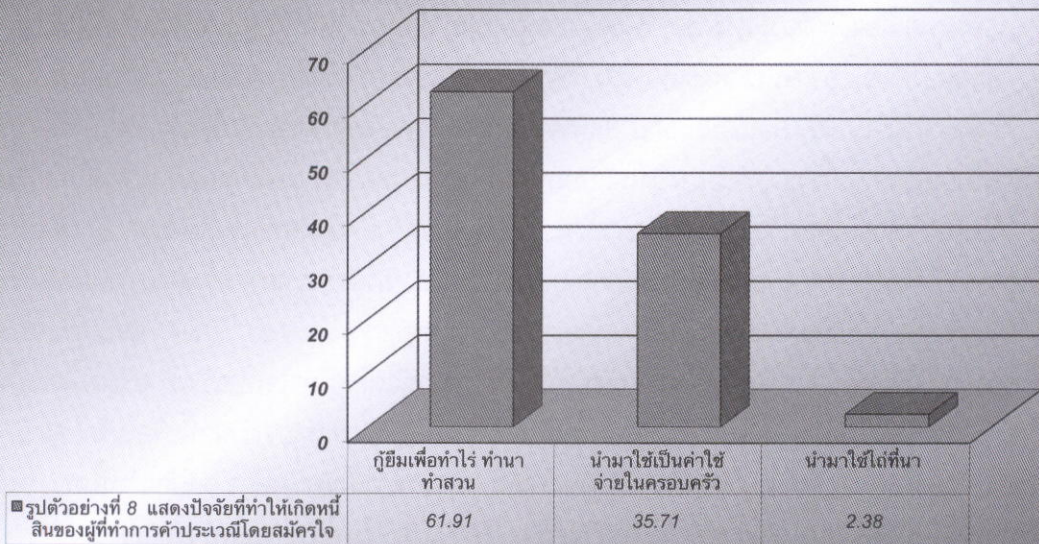
จากรายงานวิจัยดังกล่าวดูเหมือนน่าจะฟังสรุปได้ว่า การที่บุคคลใดเลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตน่าจะมีสาเหตุมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ แต่แนวคิดดังกล่าวก็อาจไม่เป็นความจริงเสมอไป แนวคิดดังกล่าวถูกดัดแปลงมาจากข้อโต้แย้งของนักคิด นักปรัชญาชื่อดังคนหนึ่งชื่อ Moris Ploscowe ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ความจริงแล้วการค้าประเวณีนั้นเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงเศรษฐกิจดีหรือในช่วงเศรษฐกิจไม่ดี จริงอยู่ในช่วงสภาวะเศรษฐกิจดีผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมอาจมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการได้รับโอกาสในการทำงานทำให้คนในสังคมไม่ต้องไปยึดอาชีพค้าประเวณี แต่ในสภาวะเศรษฐกิจที่ดীনตัวมนุษย์เองกลับมีความต้องการสิ่งต่าง ๆ มากขึ้นตามไปด้วย เช่น ในสมัยก่อนที่สภาวะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่มีเงินไปซื้อปัจจัย ๔ สำหรับใช้ในการ

ดำรงชีวิตจึงต้องยึดแนวทางการค้าประเพณีเพื่อความอยู่รอด ต่อมาเมื่อเศรษฐกิจดีขึ้นผู้คนกินดีอยู่ดีมากขึ้นมีเงินพอจะซื้อปัจจัย ๔ ได้แต่ก็มีความอยากได้ใคร่มีในสิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีพอกินอย่างเดียวไม่เพียงพอเสียแล้ว ต้องมีสิ่งต่าง ๆ ให้ไม่น้อยหน้าคนอื่น เมื่อการทำงานที่ทำอยู่ในสถานะเช่นนั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ณ ขณะนั้นได้ สุดท้ายก็ต้องกลับไปค้าประเพณีอย่างเดิมเพราะได้รับผลตอบแทนที่รวดเร็วกว่า (Vold, Bernard, and Snipes, ๒๐๐๒ : ๙๒-๙๔) ดังจะเห็นได้จาก ทศนคติของกลุ่มคนไทยหลายกลุ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแถบภาคเหนือและภาคอีสาน มักมีทศนคติส่งเสริมให้ลูกหลานให้ไปค้าประเพณี โดยมองว่าการค้าประเพณีจะช่วยให้ครอบครัวมีหน้ามีตาขึ้นในสังคมและเป็นหน้าที่ของลูกสาวที่ดีที่พึงกระทำเพื่อตอบแทนพระคุณบุพการี (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม. ๒๕๕๐ : ๑๖๗) จากผลการสำรวจของคณะผู้วิจัยซึ่งได้ไปทำการสำรวจหญิงที่ทำการค้าประเพณีโดยสมัครใจพบว่า ผู้ค้าประเพณีส่วนใหญ่มีปัญหาหนี้สินร้อยละ ๓๖.๒ ไม่มีปัญหาทางหนี้สินร้อยละ ๔๖.๖ ไม่ทราบว่าเป็นหนี้หรือไม่ร้อยละ ๑๗.๒ เมื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ในหญิงผู้ตอบแบบสอบถามว่าเป็นหนี้พบว่า หนี้สินส่วนใหญ่เกิดจากหนี้เงินกู้ยืมเพื่อทำนา ทำไร่ ทำสวน ถึงร้อยละ ๖๑.๙๑ นำมาใช้จ่ายในครอบครัวร้อยละ ๓๕.๗๑ และนำมาใช้หนี้ร้อยละ ๒.๓๘ (สุนีย์ มัลลิกะมลย์ และคณะ. ๒๕๒๕ : ๕๖-๕๗) ตามที่ปรากฏในรูปตัวอย่างที่ ๗ และ รูปตัวอย่างที่ ๘

รูปตัวอย่างที่ 7 แสดงภาระหนี้สินของผู้ที่ทำการค้าประเพณีโดยสมัครใจ

รูปตัวอย่างที่ 8 แสดงปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้สินของผู้ที่ทำการค้าประเวณีโดยสมัครใจ

ดังนั้น จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าผู้ที่มาประกอบการค้าประเวณีส่วนใหญ่ไม่ได้มีความจำเป็นมากถึงขนาดต้องยืมดอกเบี้ยค้าประเวณี เนื่องจากผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่ไม่ได้มีปัญหาระทางหนี้สิน ฉะนั้นแนวความคิดในเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจตามความคิดของ Ploscowe จึงไม่ได้หมายความว่าถ้าเศรษฐกิจดีแล้วปัญหาการค้าประเวณีจะหมดไป ปัญหาการค้าประเวณีไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาวะทางเศรษฐกิจแต่มันเกิดขึ้นจากความต้องการที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความอยากได้ใคร่มีอยู่ตลอดเวลา จึงแสวงหาในสิ่งที่ตนเองอยากมีด้วยวิถีทางต่าง ๆ ในครั้งแรกก็จะดำเนินแนวทางตามวิถีทางที่ปกติเหมือนคนทั่วไปก่อน แต่เมื่อวิถีทางตามปกติไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่ตนวางเป้าหมายไว้ได้ก็จะแสวงหาหนทางอื่น เช่น ผันตัวเองไปค้าประเวณีในที่สุด

ประการที่ห้ามองว่า บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต น่าจะมีมูลเหตุมาจากความไร้ระเบียบของสังคม (Anomie) แนวคิดดังกล่าวมาจากรากฐานความเชื่อที่ว่า เมื่อสังคมใดสังคมหนึ่งเกิดสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากสังคมรูปแบบหนึ่งไปสู่สังคมอีกรูปแบบหนึ่ง ทำให้สังคมที่เกิดขึ้นใหม่อยู่ในสภาวะไร้ระเบียบที่ปราศจากกฎและกติกาขึ้นมารองรับส่งผลให้คนในสังคมเลือกแนวทางที่จะกระทำในสิ่งที่ผิดเนื่องจากเป็นการกระทำที่ทำให้ได้ผลประโยชน์ตอบแทนมากกว่า (พรชัย ชันดี และคณะ. ๒๕๔๓ : ๘๙ - ๙๓) เช่น ในสมัยอดีตประเทศไทยเน้นเกษตรกรรมเป็นหลัก มีสภาวะความเป็นอยู่แบบพอมี พอกิน ต่อมาสังคมเปลี่ยนรูปแบบไปมีพออยู่พอกินอย่างเดียวไม่พอแล้วต้องมีอย่างอื่นประกอบด้วย ดังนั้น จึงต้องพยายามแสวงหาในสิ่งประกอบเหล่านั้น สภาวะเช่นนี้มักเกิดขึ้นในสังคมใหม่ที่สมาชิกในสังคมนั้นยังไม่รู้จักและไม่คุ้นเคยกับการดำรง

ชีวิตในสังคมแบบใหม่จึงไม่ได้วางกรอบกติกาหรือวิถีในการดำรงชีวิตเอาไว้ทำให้คนเลือกที่จะกระทำในสิ่งที่ผิดมากกว่าสิ่งที่ถูกต้องเพราะได้ผลตอบแทนมากกว่าและรวดเร็วกว่า เช่น หันไปประกอบการค้าประเวณีแทนที่จะทำมาหากินด้วยวิธีการปกติ แต่แนวคิดดังกล่าวก็มีหลายฝ่ายไม่เห็นด้วยโดยให้เหตุผลว่า การที่บุคคลใดจะเลือกแนวทางที่จะประกอบการค้าประเวณีหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความไร้ระเบียบที่เกิดขึ้นในสังคม แม้แต่ในสังคมที่มีกฎและกติกามณเฑาะคนในสังคมอย่างหนาแน่น คนในสังคมเคยชินกับสภาพความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตในรูปแบบของสังคมใหม่อย่างเต็มที่ที่ยังคงมีรูปแบบการค้าประเวณีให้เห็นอยู่มากมาย ดังนั้นในมุมมองของฝ่ายนี้จึงมองว่า การประกอบการค้าประเวณีเป็นเรื่องของบุคคลแต่ละคนไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นแต่น่าจะเกิดจากปัจจัยภายนอกปัจจัยอื่นมากกว่า

Robert K Merton นักอาชญาวิทยาและสังคมวิทยาท่านหนึ่ง ได้นำเอาแนวคิดความไร้ระเบียบของสังคม (Anomie) มาทำการทดสอบโดยการศึกษากลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในประเทศสหรัฐอเมริกา (Vold, Bernard, and Snipes. ๒๐๐๒ : ๑๓๖-๑๓๗) พบว่า ผู้ที่ประกอบการค้าประเวณีส่วนใหญ่เกิดจากความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งความสำเร็จดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากสังคมเป็นผู้กำหนด โดยในสังคมอเมริกันกำหนดเป้าหมายของการประสบความสำเร็จในชีวิต (Goals) ไว้ว่าต้องมีทรัพย์สินเงินทอง มีชีวิตที่เป็นอยู่สุขสบาย มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีและในทำนองเดียวกันสังคมก็กำหนดกรอบและกติกาในการดำเนินชีวิตเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าว (Means) ให้คนในสังคมเดินตามทางที่สังคมกำหนดเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง เช่น มีระดับการศึกษาที่ดี ขยันทำงาน มีความซื่อสัตย์ ฯลฯ บุคคลที่ไม่สามารถไปถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้ก็จะแสวงหาหนทางอื่นที่ผิดปกติไปจากคนทั่วไปในสังคม โดยไม่สนใจว่าจะถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เช่น การเลือกแนวทางที่จะประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพที่สุจริต

สภาวะไร้ระเบียบตามแนวทางของ Merton ได้แบ่งกลุ่มบุคคลที่มีโอกาสประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตออกเป็น ๕ กลุ่มด้วยกัน

๑. กลุ่มที่ยอมรับทั้งกติกาของสังคม (Means) และยอมรับทั้งสิ่งที่สังคมกำหนดว่าเป็นความสำเร็จในชีวิต (Goals) Merton ให้ชื่อเรียกกลุ่มนี้ว่า Conformaty กลุ่มคนเหล่านี้ไม่มีแนวโน้มที่จะเลือกแนวทางที่จะประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพที่สุจริต เนื่องจากกลุ่มคนกลุ่มนี้จะแสวงหาทรัพย์สินเงินทองด้วยวิธีการสุจริตและปฏิเสธการได้ทรัพย์สินมาด้วยวิธีการค้าประเวณี

๒. กลุ่มที่ไม่ยอมรับกฎกติกาของสังคม (Means) แต่ยอมรับในสิ่งที่สังคมกำหนดว่าเป็นความสำเร็จในชีวิต (Goals) Merton ให้ชื่อเรียกกลุ่มนี้ว่า Innovation กลุ่มคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนที่มี

แนวโน้มประกอบ การค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตค่อนข้างสูง เนื่องจากกลุ่มคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนยึดติดในทรัพย์สินเงินทองและชีวิตที่สุขสบายมุ่งแต่ที่จะแสวงหาทรัพย์สินด้วยวิธีการผิดกฎหมายเป็นหลัก

๓. กลุ่มที่ยอมรับกติกาของสังคม (Means) แต่ไม่ยอมรับในสิ่งที่สังคมกำหนดว่าเป็นความสำเร็จในชีวิต (Goals) Merton ให้ชื่อเรียกกลุ่มนี้ว่า Ritualism กลุ่มคนกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะประกอบค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตน้อยที่สุด เนื่องจากกลุ่มคนกลุ่มนี้มุ่งเน้นที่จะปฏิบัติตามกรอบกติกาของสังคมเป็นหลักและปฏิเสธการมีทรัพย์สินเงินทองมากมายอันเป็นเป้าหมายหลักในชีวิต

๔. กลุ่มที่ไม่ยอมรับกฎกติกาของสังคม (Means) และไม่ยอมรับในสิ่งที่สังคมกำหนดว่าเป็นความสำเร็จในชีวิต (Goals) Merton ให้ชื่อเรียกกลุ่มนี้ว่า Retreatism กลุ่มคนกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะประกอบหรือไม่ประกอบการค้าประเวณีเท่า ๆ กัน เนื่องจากกลุ่มคนกลุ่มนี้จะไม่สนใจว่าวิธีการได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทองว่าจะสุจริตหรือไม่แต่ก็ไม่ได้ยึดติดว่าชีวิตที่มีทรัพย์สินเงินทองเป็นเป้าหมายของชีวิต

๕. กลุ่มที่ไม่ยอมรับกฎกติกาของสังคม (Means) และพยายามเปลี่ยนเป้าหมาย (Goals) ของสังคมขึ้นมาใหม่ Merton ให้ชื่อเรียกกลุ่มนี้ว่า Rebellion กลุ่มคนกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะประกอบหรือไม่ประกอบการค้าประเวณีเท่า ๆ กัน เนื่องจากกลุ่มคนกลุ่มนี้จะไม่สนใจวิธีการได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทองว่าจะสุจริตหรือไม่ และพยายามเปลี่ยนแปลงเป้าหมายของสังคมว่าการต้องมีทรัพย์สินเงินทอง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบาย เป็นเป้าหมายหลักในชีวิตคล้ายกับในข้อที่ ๔

กลุ่ม	การตอบสนอง กติกาของสังคม (Means)	การตอบสนองเป้าหมาย ของสังคม (Goals)	โอกาสใน การค้าประเวณี
Conformaty	ยอมรับ	ยอมรับ	น้อย
Innovation	ไม่ยอมรับ	ยอมรับ	สูง
Ritualism	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	น้อยมากที่สุด
Retreatism	ไม่ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	ไม่แน่ชัด
Rebellion	ไม่ยอมรับ	เปลี่ยนแปลง	ไม่แน่ชัด

แนวคิดของ Merton เป็นแนวคิดที่น่าสนใจใน เนื่องจากทฤษฎีของ Merton ได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุ และจำแนกบุคคลที่อาจมีพฤติกรรมในการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตอย่าง ชัดเจน เป็นรูปธรรมที่สามารถมองเห็นและสามารถจับต้องได้มากที่สุดเมื่อเทียบกับทฤษฎีอื่น ๆ แต่ทฤษฎี ของ Merton ก็ยังคงมีข้อโต้แย้งที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ แนวทางของบุคคล (Means) และเป้าหมาย (Goals) ในการดำเนินชีวิตตามแนวทางของ Merton เป็นสิ่งที่วัดได้ยากและเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้น ในทางปฏิบัติบุคคลที่ถูกกำหนดว่าอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามแนวทางของ Merton ในความเป็นจริงอาจไม่ได้อยู่ในกลุ่มนั้นก็ได้

ประการสุดท้ายมองว่า บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบ อาชีพ สุจริต น่าจะมีมูลเหตุมาจากการกระบวนกรเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม (Differential Association Theory) (สุดสงวน สุธีสร. ๒๕๔๗ : ๘๕) แนวคิดดังกล่าวนี้มีรากฐานมาจากความเชื่อที่ว่า ผู้ประกอบ การค้าประเวณีแทน การประกอบอาชีพสุจริตนั้นน่าจะเกิดจากการกระบวนกรเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ข้างของบุคคลดังกล่าว นั้น กล่าวคือ กลุ่มบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนหรือในสังคมที่คนส่วนใหญ่ยึดการ ประกอบการค้าประเวณีเป็นการหาเลี้ยงชีพ ย่อมมีโอกาสถูกชักจูงเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีได้ง่ายกว่า กลุ่มบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมหรืออยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ไม่ได้มีการยึดการประกอบการค้าประเวณี เป็นการหาเลี้ยงชีพ เนื่องจากเมื่อบุคคลอยู่ในสิ่งแวดล้อมใดสิ่งแวดล้อมหนึ่งก็จะเกิดกระบวนกรเรียนรู้ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสิ่งแวดล้อมนั้น จนในที่สุดก็อาจผันตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมนั้นใน ที่สุด เช่น เด็กที่เติบโตมาในสถานค้าประเวณีหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่การค้าประเวณี ย่อมมีโอกาส ถูกชักจูงไปประกอบการค้าประเวณีมากกว่าเด็กที่ไม่ได้อยู่ในสถานค้าประเวณี หรืออยู่ใกล้ชิดกับสิ่ง แวดล้อมที่มีแต่การค้าประเวณี แต่แนวทางดังกล่าวก็มีบางกลุ่มไม่เห็นด้วย โดยมองว่าการที่บุคคลใด บุคคลหนึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่การค้าประเวณีไม่ได้หมายความว่า จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลัก ดันให้บุคคลดังกล่าวประกอบการค้าประเวณีเสมอไป มีบุคคลอีกเป็นจำนวนมากที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ เต็มไปด้วยการค้าประเวณีแต่บุคคลดังกล่าวก็ไม่ได้ยึดการประกอบการค้าประเวณีเป็นอาชีพ

Edwin H Sutherland หนึ่งในนักอาชญาวิทยาที่น่าสนใจเสนอแนวความคิดว่า กระบวนกรค้าประเวณี น่าจะมีมูลเหตุมาจากการกระบวนกรเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม (Differential Association Theory) อธิบาย ว่า ลำพังเพียงแต่บุคคลใดบุคคลหนึ่งอยู่ในสภาวะหรือสภาพแวดล้อมที่มีการค้าประเวณีไม่ได้หมายความว่า บุคคลดังกล่าวจะต้องยึดแนวทางการประกอบการค้าประเวณีเสมอไป แต่กระบวนกรเรียนรู้จากสิ่ง แวดล้อม (Differential Association Theory) อันจะนำไปสู่การค้าประเวณีจะต้องประกอบไปด้วย เงื่อนไขที่สำคัญ ๔ ประการด้วยกันคือ

๑. เด็กนั้นต้องเติบโตมาในสถานคำประเวณีหรืออยู่ใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมที่มีการคำประเวณี อย่างสม่ำเสมอ (Frequency)
๒. เด็กนั้นต้องเติบโตมาในสถานคำประเวณี หรืออยู่ใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมที่มีการคำประเวณี เป็นระยะเวลายาวนาน (Duration)
๓. เด็กนั้นต้องเห็นว่ากลุ่มที่ตัวเองเกิดมาหรือใช้ชีวิตอยู่ (กลุ่มสังคมคำประเวณี) เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญในชีวิตของตน (Priority)
๔. เด็กนั้นจะต้องมีความรักในกลุ่มสังคมที่ตัวเองเกิดมาหรือใช้ชีวิตอยู่ (กลุ่มสังคมคำประเวณี) (Intensity)

บทสรุป

การคำประเวณีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมทุกสังคม เราไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่าไม่มีสังคมใดในโลกนี้ที่ไม่มีการคำประเวณี ในทางอาชญวิทยาได้มองถึงสาเหตุของการเลือกประกอบการค้าประเวณีของบุคคลไว้อยู่หลากหลายประการด้วยกัน ดังนี้

ประการแรก บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตน่าจะมีมูลเหตุมาจากความบกพร่องในด้านชีวภาพทางร่างกาย (Physical Appearance : Defectiveness)

ประการที่สอง บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตน่าจะมีมูลเหตุมาจากระดับสติปัญญาที่ต่ำกว่าบุคคลอื่นในสังคม

ประการที่สาม บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริตน่าจะมีมูลเหตุมาจากความขัดแย้งทางจิต (Mental Conflict) ภายในจิตใจของมนุษย์เป็นแรงผลักดันให้เกิดขึ้น

ประการที่สี่ บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต น่าจะมีมูลเหตุมาจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ (Economic condition)

ประการที่ห้า บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต น่าจะมีมูลเหตุมาจากความไร้ระเบียบของสังคม (Anomie)

และประการสุดท้าย บุคคลที่เลือกแนวทางการประกอบการค้าประเวณีแทนการประกอบอาชีพสุจริต น่าจะมีมูลเหตุมาจากการกระบวนการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม (Differential Association Theory)

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ไชยเจริญ ลั่นตึคีรี. ๒๕๔๙. **คำบรรยายอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาพิศดาร ชั้นปริญญาโท**. พระนคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อ้างอิงใน บุญส่ง เผ่าทรง. ๒๕๐๓. "ปัญหาโสเภณีในประเทศไทย." **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. บุญส่ง เผ่าทรง. ๒๕๐๓. "ปัญหาโสเภณีในประเทศไทย." **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**.
- พรชัย ชันดี และคณะ. ๒๕๔๓. **ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะสังคมศาสตร์. ภาควิชาจิตวิทยา. ๒๕๒๖. **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : วรุฒิการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะสังคมศาสตร์. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม. ๒๕๕๐. **กระบวนการเข้าสู่การดำเนินคดี**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิไลวรรณ ศรีสงคราม และคณะ. ๒๕๔๙. **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- สมพร พรหมพิตราร และคณะ. ๒๕๔๑. **กฎหมายการค้าประเวณี**. กรุงเทพมหานคร : วิศิษฐ์สรอรรถ จำกัด.
- สุดสงวน สุธีสร. ๒๕๔๗. **อาชญาวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ. ๒๕๒๕. **รายงานวิจัย เรื่อง การแสวงหามาตรการทางกฎหมายและ มาตรการอื่นที่เหมาะสมสำหรับปัญหาโสเภณีในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : สภาวิจัย แห่งชาติ.
- สุรีย์ กาญจนวงศ์. ๒๕๔๕. **จิตวิทยากับสังคม**. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาษาต่างประเทศ

- Vold, George B., Bernard, Thomas J., and Snipes, Jeffrey B. 2002. **Theoretical Criminology**. 5th ed. New York : Oxford University Press.